

«ԱՐՄԱՎԻՐ 1» ՎԿ

<<Աշխարհը բարելավելու համար հարկավոր է շրջվել դեպի դրական կրթական մեթոդներ: Այն պահից երբ բացահայտվեն առավել արդյունավետ մեթոդները, կրթությունը կդառնա գրեթե միակ համապատասխան բնագավառը, որը կարող է բարելավել կյանքը:>>
Բ.Ֆ.ՍՔԻՆԵՐ

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ /մեթոդներ/

ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՁԵՎԵՐՆ ՈՒ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ
<<ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ>> ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ
ԺԱՄԱՆԱԿ

Արմավիր քաղաքի թիվ 5 հիմնական
դպրոցի պատմության ուսուցչուհի
ՌՈԶԱ ԴԱՎԹԻ ԴԱՎԹՅԱՆ

Ն Ե Ր Ա Ծ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

Դպրության 1600-ամյա պատմություն ունեցող Հայաստանում կրթությանը միշտ առանձնահատուկ նշանակություն է տրվել: Իր սկզբնավորման ժամանակներից հայ դպրոցը եղել է ժողովրդի քաղաքական ու ազգային գոյատևման պատվարը և առաջընթացի գրավականը; Հայաստանում կրթությունը ավանդաբար բարձր վարկանիշ է ունեցել; Այսօր էլ պետական ու ազգային խնդիր է համարվում կրթության համակարգի ապահովումը, միջազգային ասպարեզում նրա մրցունակության ապահովումը, դասավանդման նոր մեթոդների կիրառումը;

Դասավանդման ընթացքում մեթոդների հնարների կիրառումը նպաստում է աշակերտների մոտ դասի յուրացմանը, նյութի կամ թեմայի ավելի մատչելի հասկանալուն ու ամրապնդում է գիտելիքները;

Ուսուցման մեթոդները ուսուցչի և աշակերտի աշխատանքի այն ձևերն են, որոնք հնարավորություն են ընձեռնում խթանել գիտելիքների ձեռքբերումը, իմաստավորել դրանք, զարգացնել աշակերտի մոտ կարողություններ և հմտություններ, ձևավորել աշակերտների աշխարհայացքը, զարգացնելու նրանց ընդունակությունները:

Ուսուցման ամեն մի մեթոդ ունի իր նպատակն ու բովանդակությունը և իրականացման միջոցները: Մեթոդները բաժանվում են բանավոր և գրավոր խմբի: Ուսուցման մեթոդները բազմազան են՝ կախված դասավանդվող առարկայից, դասի նպատակից ու բնույթից: Լ. Վիգոտսկին գրել է «Մեթոդը միաժամանակ նախադրյալ է և նյութ, գործիք և ուսումնասիրության արդյունք:» Ուսուցման ամենատարածված ձևերն ու ակտիվ մեթոդներն են պատմության դասին՝

1. Պատմել /դասախոսություն/
2. Բացատրություն-վերլուծություն
3. Թեստային աշխատանք
4. Աշխատանք դասագրքով և լրացուցիչ գրքով / սկզբնաղբյուր/
5. Զրույց-Բանավեճ-Հիմնավորում
6. Համակարգիչով դասի անցկացում/պրեզենտացիա/ և նյութերի ցուցադրում
7. Դասի մոդելավորում կամ սխեմայի կազմում/ քարտեզագրում/
8. Գրավոր աշխատանք-համառոտագրում
9. Գործնական աշխատանքներ
10. Ինքնուրույն աշխատանքներ

- 11.Վարժություններ/ աղյուսակներ, Վենի դիագրամմա, S-աձև աղյուսակ և այլն/
- 12.Խմբային աշխատանք
- 13.Ցուցադրում-իլյուստրատիվ մեթոդ
- 14., Դերային խաղ,
- 15.Դասի կրկնություն

Պատմության դասավանդման ընթացքում մեթոդական ինչպիսի միջոցներ էլ կիրառվի կարևոր է ուսուցչի բանավոր խոսքը շեշտադրությունը , ներկայացման ձևը; Պատմության դասաժամերի ընթացքում պետք է աշակերտի մոտ ձևավորվի հայրենասիրություն, ազգային դաստիարակություն, պատմության համամարդկային հարցերի վերաբերյալ պատկերացումներ, հիմնախնդիրների վերաբերյալ վերհանում և վերլուծություն: Հայոց պատմություն առարկան տալիս է հայեցի մտածելու կարողություն, դաստիարակում է հայրենասիրությամբ: Ուսուցման ձևերն ու մեթոդները ի վերջո հանգում է երեխայի ուժերի ու հետաքրքրությունների զարգացման հարցին:/Ձոն Դյու/: Մեթոդիկայի հիմնական խնդիրը սովորեցնելն է, կոնկրետացնում է ուսուցչի աշխատանքը ըստ դասարանների և դասերի: Պատմական նյութի բովանդակությունից ելնելով՝ հաշվի առնելով սովորողների ճանաչողական կարողությունները, ուսուցիչը ընտրում է դասավանդման ձևեր ու մեթոդներ, հնարներ դասի արդյունավետությունը բարձրացնելու, գիտելիքների հաղորդման ու աշակերտների հեշտ յուրացման համար ;

1..ԴԱՍԻ ԱՐԴՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱՇՇՐԱՑՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ

1/. Պատմության նկատմամբ աշակերտների ճանաչողական հետաքրքրությունները զարգացնելու համար կարևոր նշանակություն ունի ուսուցչի աշխատանքը **սկզբնաղբյուրների** հետ:

Բացի բուն դասագրքային դասից ուսուցիչը կարող է հանձնարարել նաև ընթերցել հատվածներ պատմական այս կամ այն սկզբնաղբյուրից: Սկզբնաղբյուրներ են համարվում պատմական նամակները, լուսանկարները, թերթային կամ գիտական հոդվածները, պատմական փաստաթղթերը: Դպրոցական դասագրքում ևս կան հատվածներ սկզբնաղբյուրներից, պատմիչների աշխատություններից: օրինակ՝ <<Վահանանց պատերազմ>> դասը անցնելիս նպատակահարմար է օգտագործել Ղազար Փարպեցու սկզբնաղբյուրները, կամ Մ. Խորենացու Ձիրավի ճակատամարտի մասին նյութը Պապ թագավոր դասը ուսուցանելիս /7-րդ դասարան/ և այլն:

Սկզբնաղբյուրների հետ աշխատանքը կարևոր միջոց է ուսումնական գործընթացը ավելի արդյունավետ ու հետաքրքիր դարձնելու տեսանկյունից, ուղղակիորեն առնչվել պատմական այս կամ այն նյութին: Սկզբնաղբյուրները կարող

են ծառայել, որպես դասագիրքը լրացնող միջոցներ: Դրանք զարգացնում են ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք կատարելու հմտություն, ձևավորում աշակերտի մոտ կարծիք-բանավեճ: Շատ հաճախ դասագրքերը մատուցում են պատրաստի գիտելիք:Սկզբնաղբյուրների հետ աշխատանքը կարևոր միջոց է դասագրքերին այլընտրանք ունենալու, դրանց լրացնելու իմաստով:

2./ Պատմության դասաժամին նպատակահարմար է կատարել նաև խմբային աշխատանք ելնելով թեմայից ու պատմական դեպքերից: Դասարանը բաժանել 4- հոգանոց տարասեռ խմբերի ու յուրաքանչյուր խմբի բաժանել թերթիկներ, որոնց վրա գրված են հարցեր ելնելով ուսումնասիրվող պատմական դեպքերից: Յուրաքանչյուր խմբից մեկը ներկայացնում է պատասխանը, վերջում կատարվում է վերլուծություն- ամփոփում: Անհրաժեշտ է խմբային աշխատանքի մեջ ներգրավել բոլորին և հարցումներ անել բոլոր աշակերտներին: Նոր դասի հաղորդումը նույնպես կարելի է կատարել խմբային աշխատանքով կապելով անցածի հետ: Դասը բաժանել խմբերին ըստ պարագրաֆի ենթակետերի և հետո կատարել հարցումներ: Աշակերտները այսպես գրեթե լիովին սովորում են դասը դասարանում: Խմբային աշխատանքի ժամանակ ուսուցիչը ուղղորդում և ամրապնդում է սովորածը: Խմբային աշխատանքի ընթացքում սովորողներն առիթ են ունենում որոշումներ կայացնել, պատմական հիմնախնդիրներ վերլուծել, կարծիք արտահայտել, բանակցություններ վարել այլ խմբերի հետ:

3/ Խմբերի հետ պատմական նյութից ելնելով հնարավոր է կազմակերպել **դերային խաղ**: Դերային խաղի համար ցանկալի է ընտրել հետաքրքիր և տարբեր տեսակետներ ունեցող թեմաներ, մասնակիցները կարող են ներկայացնել պատմական որևէ տարբեր տեսակետներ ունեցող դերեր: օրինակ հայոց թագավորների, սպարապետների կերպարներ,պատմական որևէ ժամանակշրջան:

Դերային խաղը կարելի է կազմակերպել փոքր խմբերով, հետո կատարել վերլուծություն քննարկում դասարանում:

Թե՛ << Հայոց պատմության>> և թե՛ <<Համաշխարհային պատմության>> դասավանդման ու ուսուցման մեթոդների մեջ մեծ դեր ունի ուսուցչի կենդանի, արտահայտիչ խոսքը, դասի մատուցման ձևը, որը արտահայտվում է տարբեր ձևերով պատմում, դասախոսություն, զրույց, պատմական փաստաթղթերի բարձրաձայն ընթերցում, արտասանություն: Վերը թվարկված այս ձևերը միավորվում են **բանավոր ուսուցման մեթոդների** խմբի մեջ:

ՀԱՄԱԿԱՐԳԻՉԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄ

4./Պատմության դասաժամին կարևոր է նաև ուսուցման դիդակտիկ մեթոդների կիրառումը, այն է համապատասխան նկարների ու քարտեզների օգտագործում, ինչպես նաև տեխնիկական միջոցներիայն է դիաֆիլմերի ու մագնիտոֆոնային ձայնագրությունների կիրառում և իհարկե ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ տեխնիկայի օգտագործում, որը շատ արդյունավետ է և ունի լայն ու բազմաբովանդակ հնարավորություն: Համակարգիչով ցույց է տրվում և դասի վերաբերյալ նկարներ , և պատմության տարեթվեր, անգամ որևէ հատված պատմական այս կամ այն դեպքերից ու իրադարձություններից սլայդների ձևով:/ պրեզենտացիա/: Կարևոր է նաև համակարգիչով պատմության դասի վերաբերյալ որևէ ֆիլմի դիտումը:

ԹԵՍԹ

5./ Թեստ/ անգլերեն նշանակում է փորձարկում կամ ստուգում/, որը նախատեսված է չափորոշիչների համապատասխան սովորողների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների չափման և արդյունքները մեկ կամ մի քանի հատուկ նպատակներով օգտագործելու համար: Սովորողների առաջադիմության ստուգման համար տրվում են թեստեր կիսամյակի վերջում, ուսումնական տարվա ավարտին կամ յուրաքանչյուր թեմայի ուսուցման վերջում՝ ստուգելու համար նյութի յուրացման մակարդակը և աստիճանը: Այդ թեստերը լինում են կիսամյակային ամփոփիչ, տարեվերջյան ամփոփիչ և ուսուցանվող/ձևավորող/ թեստեր:

Պատմության դասի յուրացման ամրապնդման համար կարևոր է օգտագործել ուսուցչի կողմից կազմված կամ արդեն առկա թեստային առաջադրանքներ, որոնք ընդգրկում են պատմական կարևորագույն դեպքերն ու թվերը և քաղաքական գործիչների անունները, դասի թեմաներ և այլն:

օրինակ 1.Ինչ են հիշեցնում այս թվերը. 387 961 1045 և այլն:

2.Լրացնել բաց թողածը.

1794թ Հնդկաստանի ----- քաղաքում լույս տեսավ հայերեն առաջին տպագիր թերթը <<----->> որի հրատարակիչն էր-----:

Կարևոր է կիրառել հայտորոշիչ թեստ ստուգելու համար, թե ինչպես է յուրացրել այս կամ այն դասը աշակերտը, հետագայում ուսուցման գործընթացը բարելավելու նպատակով:

Թեստերը կազմելիս ուսուցիչը պետք է իմանա թե ինչ նպատակ է հետապնդում, ինչ թեմաներ և ենթաթեմաներ է ընտրում, որն է թեստի բովանդակությունը, այն պետք է բխի պատմության դասավանդման չափորոշիչից, ծրագրից ու ժամաքանակից: Թեստային աշխատանքի կատարման տևողությունը կարող է լինել օրինակ՝ 20 րոպե, 45 րոպե կամ 90 րոպե և այլն: Թեստերը կարող են լինել տարբեր բարդության՝ ունենալով հեշտ, միջին և մեծ բարդության հարցեր ու առաջադրանքներ:

Թեստերի բարդության աստիճանը որոշում է ուսուցիչը՝ ելնելով աշակերտների գիտելիքներից, կարողություններից ու հմտություններից: Այն կարելի է տալ 2-3 տարբերակներով թույլ աշակերտներին ավելի պարզ ու հեշտ թեստեր, իսկ ուժեղ սովորողներին մեծ բարդության և այլ տիպի թեստեր:

6/. Դասագրքով աշխատելիս աշակերտը ոչ միայն պետք է կարողանա վերարտադրել կամ սերտել ուսուցվող թեման, այլև ցանկալի է որ նա համադրի դեպքերն ու փաստերը, ստեղծի կապ անցածի ու ներկայի հետ: Ուստի անհրաժեշտ է աշակերտներին հանձնարարել կազմել տրամաբանական սխեմա/ մոդուլ, դիագրամմա, աղյուսակ և այլն/ ու ինքնուրույն համառոտագրություն տեսրում:

7.Շատ կարևոր է որ աշակերտները անպայման ունենան պատմության տերմինների, հասկացությունների տեսր, որով ամրապնդվում է նոր դասի յուրացումը:

8.Շատ կարևոր է , որ ուսուցիչը դասարանին կամ աշակերտների որոշակի խմբի հանձնարարի կազմել ցուցապաստառներ /պլակատ/ պատմության որևէ թեմայի

վերաբերյալ: օրինակ «Քաղաքամայր ԱՆԻ», կամ «Հայոց մեծ եղեռնը» և այլն: Դա նպաստում է աշակերտների համագործակցային աշխատանքին, տալիս սովորողներին ինքնուրույն մտածելու, գիտելիքները խորացնելու հնարավորություն:

9. Անհրաժեշտ է նաև աշակերտներին հանձնարարել գրել ռեֆերատներ պատմության թեմաներով՝ օգտագործելով և գրքերը և նաև համակարգիչը: Օրինակ՝ «Հայերի մասնակցությունը մեծ հայրենական պատերազմին» դասի շուրջ գրել ռեֆերատներ՝ «Մարշալ Հովհաննես Բաղրամյան» կամ «Նելսոն Մտեփանյան» և այլն: Դա տալիս է աշակերտներին ինքնուրույն աշխատելու, վերլուծելու, դասագրքից դուրս ավելի լայն գիտելիքներ ձեռք բերելու հնարավորություն:

Թեստային առաջադրանքները, ինքնուրույն գրավոր աշխատանքները, գործնական աշխատանքը, վարժություն-սխեմաները միավորվում են ուսուցման **գրավոր մեթոդների** մեջ:

10. Բարձր դասարաններում պատմության ուսուցման համար կարելի է կիրառել պարապմունքներ սեմինարների ձևով՝ նախագծային մեթոդի օգնությամբ:

Դա կապված կարող է լինել պատմության հիմնահարցերի հետ: Ուսուցիչը հայտնում է նախապես որոշված դասի թեման ինքնուրույն պատրաստվելու համար, ինչպես նաև տալիս է հիմնական հարցերն ու գրականությունը:

Պարապմունքների ընթացքում քննարկվում է առաջադրված թեման ու հարցերը, լսում աշակերտների առանձին հաղորդումները, իսկ վերջում ուսուցիչը ընդհանուր եզրակացություններ ու բացատրություններ է անում թեմայի շուրջ:

Լիովին հնարավոր է և նպատակահարմար է առավել պատրաստված և առարկայով հետաքրքրվող աշակերտներին տալ անհատական առաջադրանքներ: Թույլ աշակերտներին նույնպես կարելի է տալ անհատական առաջադրանքներ, բայց այն պետք է լինի ավելի պարզ ու թեթև ելնելով աշակերտի ընդունակություններից: Աշակերտների պատմողական և բանավոր խոսքի շարադրման համար կարևոր է նաև լրացուցիչ գրականություն և արտադասարանային ընթերցանություն կազմակերպելը: Պատմական որևէ ժամանակաշրջանի հետ կապված գեղարվեստական գրքերի ընթերցումը նպաստում է աշակերտների զարգացվածությանը, պատմական դեպքերի ավելի մատչելի ընկալմանը: Ուսուցիչը դրանով կիրառում է դասընթացի ընթացքում միջառարկայական կապերը գրականության հետ: Պատմության դասի ժամանակ քարտեզների օգտագործումը ոչ միայն միջառարկայական կապ է աշխարհագրության հետ, այլ նաև ավելի պատկերավոր է դառնում աշակերտներին պատմական վայրերը, քաղաքները ու ճակատամարտերը, դյուրացնում քարտեզի միջոցով աշակերտի պատկերացումները և հեշտացնում դասի ընկալումը:

11. Դասապրոցեսից դուրս ուսուցման ակտիվ մեթոդներ կարող են լինել մրցույթ-վիկտորիանները, միջոցառումները նվիրված պատմական որևէ թեմային կամ Հայաստանին, էքսկուրսիաները և արշավները Հայաստանի պատմական վայրերով:

12. «Համաշխարհային պատմության» և «Հայոց պատմության» որոշ թեմաներ նպատակահարմար է անցնել միաժամանակ՝ կիրառելով բազմաթիվ մեթոդներ և օգտագործել միջառարկայական կապերը: օրինակ՝ «Հայ ժողովուրդը առաջին աշխարհամարտի տարիներին» թեման անհրաժեշտ է զուգորդել «Նոր

պատմության» դասընթացի ժամանակ ուսուցանվող «Առաջին համաշխարհային պատերազմը» թեմայի հետևյալն է:

Արդի տեղեկատվական հասարակության պայմաններում ժամանակակից սերունդ կրթելու համար անհրաժեշտ է յուրացնել և ներդնել ուսուցման նորարարական տեխնոլոգիաներ, հատկապես դասի ժամանակ համակարգչային տեխնիկայի կիրառումը մեծապես նպաստում է դասի արդյունավետության բարձրացմանը, պատմական դեպքերի ու փաստերի ցուցադրումը համակարգիչով/ ֆիլմ, պրեզենտացիա-սլայդ/ ավելի հետաքրքիր է դարձնում դասը: Այն լինում է մատչելի անգամ դասարանում թույլ սովորող աշակերտների համար:

Յուրաքանչյուր դաս ենթադրում է ստեղծագործական լուրջ աշխատանք, որի արդյունքում ուսուցիչը գտնում և մշակում է այն ձևերն ու հնարները, որոնք տանում են դեպի դասի նպատակների արդյունավետ իրականացում: Թերևս ամենակարևորը դասի նպատակը հստակ գիտակցելն է, չափորոշիչային պահանջներին համապատասխանեցնելը, ուղիների, մեթոդների ու հնարների ճիշտ ընտրելը, դասի մատուցումը և ժամանակի մեջ տեղավորվելը:

Դասը կարելի է բաժանել հետևյալ փուլերի. խթանում, իմաստի ընկալում և կշռադատում / ԽԻԿ/:

Դասի խթանման փուլի ակտիվ մեթոդներ են

- Մտագրոհ
- Պրիզմա
- Հարցեր
- Համառոտ գրույց և այլն

Խթանման փուլի հիմնական նպատակներից են՝

ա/ Նախապատրաստել սովորողներին նոր դասի ընկալմանը, դա կարելի է կատարել նախորդ դասի հարցման, ամփոփման միրոցով հատկապես երբ նոր դասը հնի շարունակությունն է;

բ/ բացահայտել նոր նյութի վերաբերյալ սովորողների գիտելիքները;

գ/Ակտիվացնել աշակերտներին՝ ներգրավելով նրանց քննարկվելիք նյութի մեջ;

դ/ աշակերտների մոտ ձևավորել գիտելիքներ և հմտություններ ձեռք բերելու ձգտում;

Դասի նախապատրաստական մասը պետք է սկսել կազմակերպչական հարցերի լուծումով, տնային աշխատանքների վերաբերյալ անհրաժեշտ պարզաբանումներով, նոր դասի թեման և նպատակը հաղորդելով;

մտագրոհի մեթոդ

Դասի խթանման փուլի Մտքերի տարափը կամ մտագրոհը սովորողների աշխատանքի պարզագույն, բայց շատ արդյունավետ մեթոդներից է; դրա գլխավոր գործառույթը մտքերի գեներեցիան է; Այս մեթոդը մտքերի տարափ են անվանում քանի որ խրախուսվում է հաճախ պարզապես ուսումնասիրվող

նյութի հետ այս կամ այն կերպ առնչվո քառեր թվարկելն ու գաղափարներ արտահայտելը; Դասարանի աշակերտների առջև կոնկրետ խնդիր է դրվում նրանցից յուրաքանչյուրյ արտահայտում է սեփական տեսակետները առանց որևէ մեկնաբանության կամ գնահատական տալու փորձի; Բոլոր մտքերն ու գաղափարները գրանցվում են մաքուր թղթի կամ գրատախտակի վրա; Ավելին պատկերավոր բնութագրելու համար երբեմն ասվում է որ «մտքերի տարափ» մեթոդը կիրառելիս արտահայտված բոլոր մտքերն ու գաղափարները ընդունելի են «սխալ» չկա;

Մտագրոհը մեծապես նպաստում է դասի արդյունավետության բարձրացմանը; Նշենք որոշ հանգամանքներ՝ մեթոդը նպաստում է նոր գաղափարների ի հայտ գալուն;

Դասի իմաստի ընկալման փուլի ժամանակ կիրառելի մեթոդներ կարող են լինել

- Վենի դիագրամա
- Աղյուսակների կազմում/ S-աձև, Մ-աձև/
- Խճանկար
- Ապագայի անիվ
- Համառոտ դասախոսություն կամ պատմել
- Զրույց
- Խորանարդում և այլն

Դասի կշռադատում փուլի ժամանակ նպատակահարմար է կիրառել հետևյալ մեթոդները.

- Քառաբաժան աղյուսակ
- Գաղափարների քարտեզագրում
- Թեստեր
- Հարցեր ու պատասխաններ , ամփոփում և այլն:

քառաբաժան աղյուսակ

Հետաքրքիր մեթոդական հնար է, որը հարմար է հատկապես տեքստի հետ աշխատելիս; Քառաբաժանը արդեն ներկայացված շատ մեթոդական հնարների նման կարելի է կիրառել մեծ կա փոքր խմբերով կամ անհատական աշխատանք կատարելիս; Աշխատանքը սկսելու համար անհրաժեշտ է մաքուր թուղթ բաժանելով 4 մասի; Քառաբաժանը հիմնականում գրավոր աշխատանքի ձև է, քանի որ անհրաժեշտ է մտքերը համապատասխանաբար գրառել 4 բաժիններից

յուրաքանչյուրում; Բաժինների հանձնարարությունները պատահական չեն ընտրված դրանք համապատասխանում են նյութի ընկալման և մտքի զարգացման ընթացքին հետևաբար նպատակահարմար չէ դրանք փոփոխել; Կարելի է իհարկե դրանք զարգացնել նկատի ունենալով ընկալման և մտածողության մակարդակները / օրինակ ըստ Բլյումի դասակարգման/;

ինչ գիտեի ?	ինչ իմացա ?
ինչպես կարող եմ օգտագործել?	ինչ եզրակացություն արեցի

Քառաբաժան աղյուսակի վերը նշված երկու ձևերը նպատակահարմար է լրացնել ըստ համարակալման; Անհատական աշխատանքի դեպքում զույգերն իրենց գրառումները ներկայացնում են միմյանց, ապա ամբողջ թիմին; Զույգի կամ թիմի ընտրությամբ աշխատանքը ներկայացվում է ամբողջ դասարանին; Հնարավոր է որ ըստ ուսումնասիրվող նյութի կարևորվի տեքստի պատմվածքի կամ նյութի դիտարկումը որոշակի տեսանկյունով; ինչը կնպաստի, որ հատկապես ուշադրություն դարձվի քառաբաժանի այս կամ այն հատվածի գրառումների վրա, որոնք հատուկ պետք է առանձնացնել ներկայացնել և քննարկել; Հարկ է նշել որ քառաբաժանը նպատակահարմար է օգտագործել դասի կշռադատման փուլում; Ներառական կրթության համար նույնպես կիրառելի է քառաբաժան աղյուսակը գունային տարբեր ձևերով; Ամեն մի գույնի աղյուսակի մեջ Ներառական կրթություն ստացող աշակերտը կարող է գրել իր սովորածը պատմական թիվը պատմական անունը, իր հասկացածը; ԿԱՊԿՈՒ կրթություն ստացող երեխաների համար առավել մատչելի է պատմության դասը տանել աղյուսակների սխեմաների միջոցով;

Ցանկացած դաս-ուսուցում և մեթոդների կիրառում տալիս է սովորողներին գիտելիք: Գիտելիքների յուրացումը թույլ և ուժեղ սովորող աշակերտների մոտ կատարվում է տարբեր ձևով: Մանկավարժի խնդիրն է հաշվի առնել աշակերտների ընդունակությունները , կարողությունները: Այս տեսակետից հետաքրքիր է Բենջամին Բլումի առաջարկած ուսուցման դասակարգումը: Բլումը գտնում է, որ ուսուցման ընթացքում աշակերտը ոչ միայն ձեռք է բերում գիտելիքների հանրագումար և մտապահում, այլ նաև համեմատում է դրանք իր ունեցած գիտելիքների հետ: Նոր գիտելիքները դարձնում է կիրառական, գնում դեպի գիտելիքների խորացում ու վերլուծություն:

Ուսուցման մեթոդը մանկավարժական գործունեության մի միջոց է, հնար հիմնական գործիք, որով իրականացվում է ուսուցչի և աշակերտի համագործակցությունը՝ ուղղված ուսումնառության նախանշված արդյունքին, գիտելիքների ձեռք բերմանը, կարողությունների ու հմտությունների զարգացմանը:

Նպատակահարմար եմ գտնում ներկայացնել դասի տարբեր փուլերում կիրառվող մեթոդների ընտրությունը մեկ դասի օրինակով:

Օ Գ Տ Ա Գ Ո Ր Ծ Վ Ա Ս Գ Ր Ա Կ Ա Ն ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

- 1 .Հ. Ղևոնդյան Պատմության դասավանդման մեթոդիկա , Երևան 2001թ
2. Հ Ղևոնդյան Պատմության ուսուցչի բանավոր խոսքը ուսուցման պրոցեսում
Երևան 1984թ
3. Гузеев В. В. Методы и организационные формы обучения М, 2001
4. Гузеев В. В. Педагогическая техника в контексте образовательной технологии
М. Нар. образование, 2001
5. Վ. Գյուլազյան Լ. Առուշանյան Մ. Գասպարյան Ուսուցչի ուղեցույց տեւոր
Երևան 2009թ
- 6 .Հանրակրթության պետական կրթակարգ Չափորոշիչներ ծրագրեր մեթոդներ
Երևան 2007թ
7. Կ. Լալայան Պատմության դասերի պլանավորման նմուշ-օրինակներ
Երևան 2009թ

